

Sygn. akt II CK 425/05

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 24 lutego 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maria Grzelka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

SSA Krzysztof Strzelczyk

Protokolant Anna Banasiuk

w sprawie z powództwa M. C.

przeciwko K. K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 24 lutego 2006 r.,

kasacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 9 listopada 2004 r.,

1. oddala kasację,

2. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w P. na rzecz adwokata S. W. kwotę 1.200,- (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu w postępowaniu kasacyjnym.

Uzasadnienie

Zaskarżonym wyrokiem Sądu Okręgowy w P. oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 29 marca 2004 r. zasądającego od pozwanego na rzecz powoda kwotę 21.708,88 złotych i odsetkami ustawowymi i kosztami procesu. Wyrok został wydany w terminie publikacyjnym po rozprawie, która odbyła się w dniu 29 października 2004 r. Za pozwanego na rozprawę nikt się nie stawił. Sąd uznał, że pełnomocnik pozwanego został prawidłowo zawiadomiony.

W kasacji pozwany zarzucił, że powyższy wyrok został wydany w warunkach nieważności postępowania ze względu na pozbawienie skarżącego możliwości obrony jego praw wskutek niezawiadomienia pozwanego o rozprawie w dniu 29 października 2004 r. w sytuacji, gdy wcześniej wygasło pełnomocnictwo, którego pozwany udzielił córce B. K. (art. 379 pkt 5 k.p.c.). Wskazał, że pismem złożonym w dniu 29 września 2004 r. pełnomocnik pozwanego zawiadomiła Sąd Rejonowy o wypowiedzeniu przez nią pełnomocnictwa. Pismo to zostało przekazane Sądowi Okręgowemu w dniu 5 listopada 2004 r. Zdaniem skarżącego, w/w pismo powinno być przekazane niezwłocznie w ślad za aktami przesłanymi wraz z apelacją pozwanego, w każdym zaś razie powinno wywołać określoną reakcję Sądu Okręgowego skutkującą zawiadomieniem o rozprawie apelacyjnej samego pozwanego skoro nadeszło do tego Sądu przed wyznaczonym terminem publikacji wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 94 k.p.c. wypowiedzenie pełnomocnictwa procesowego odnosi skutek prawny w stosunku do sądu z chwilą zawiadomienia go o tym. W art. 94 § 1 k.p.c. wyrażona została procesowa skuteczność wobec sądu czynności wypowiedzenia podjętej przez mocodawcę. Zważywszy na treść art. 94 § 2 k.p.c., przewidującego wypowiedzenie pełnomocnictwa procesowego także przez pełnomocnika oraz brak racjonalnych argumentów mogących przemawiać za odmienną skutecznością wobec sądu wypowiedzenia dokonanego przez drugą stronę stosunku pełnomocnictwa procesowego należy przyjąć, że w/w skuteczność została w art. 94 k.p.c. uregulowana jednolicie dla przypadków wypowiedzenia

dokonanego zarówno przez mocodawcę jak i przez pełnomocnika. Dopiero zatem od chwili powzięcia wiadomości o wypowiedzeniu pełnomocnictwa przez mocodawcę lub wygaśnięciu obowiązku działania pełnomocnika, który był stroną wypowiadającą (art. 94 § 2 k.p.c.) sąd ma obowiązek traktowania strony jako działającej bez pełnomocnika. Oznacza to, że czynności procesowe pełnomocnika dokonane wobec sądu przed zawiadomieniem go o wypowiedzeniu pełnomocnictwa lub wygaśnięciu obowiązku działania pełnomocnika są procesowo skuteczne choćby podjęte były w czasie po wypowiedzeniu lub po upływie 2 następujących tygodni, jak również, że skuteczne procesowo są czynności sądu wobec pełnomocnika (a w konsekwencji – wobec strony) dokonane po wypowiedzeniu pełnomocnictwa lub po upływie następujących 2 tygodni ale przed zawiadomieniem o tym sądu.

W rozpoznawanej sprawie skarżący zarzucił, że na rozprawie w dniu 29 października 2004 r. powinien być traktowany przez Sąd Okręgowy jako strona działająca bez pełnomocnika procesowego ponieważ pełnomocnictwo udzielone przez pozwanego wygasło wskutek wypowiedzenia dokonanego przez B. K. w dniu 29 września 2004 r. Pomija jednak, że w okresie od dnia 29 września 2004 r. (jeśli tę datę przyjąć za datę wypowiedzenia danego pozwanemu przez córkę) do dnia 29 października 2004 r., gdy odbyła się rozprawa apelacyjna, Sąd Okręgowy nie został zawiadomiony ani przez B. K. ani przez pozwanego, że pełnomocnictwo zostało wypowiedziane. Co więcej – w dniu 4 października 2004 r. córka pozwanego pokwitowała odbiór zawiadomienia o terminie rozprawy apelacyjnej wyznaczonej na dzień 29 października 2004 r. (k – 126) i również wtedy nie zawiadomiła Sądu, że pełnomocnikiem już nie jest. W tej sytuacji doręczenie córce pozwanego zawiadomienia o rozprawie apelacyjnej było procesowo skuteczne (art. 133 § 3 w zw. z art. 94 § 1 k.p.c.). Brak więc podstaw do przyjęcia, że pozwany został pozbawiony możliwości obrony swych praw na tej rozprawie ze względu na niezawiadomienie jego samego przez Sąd Okręgowy.

Wymaga podkreślenia, że zawiadomienie, o którym mowa w art. 94 § 1 k.p.c. dotyczy tego sądu, przed którym mają być podjęte przez stronę lub wobec niej czynności procesowe bez udziału pełnomocnika i obowiązkiem strony (jej dotychczasowego pełnomocnika) jest skierowanie pisma zawiadamiającego

o wypowiedzeniu do właściwego sądu. Obowiązku tego nie uchyła wymóg dotyczący dołączenia przez sekretariat sądu pisma procesowego do właściwych akt bez nieuzasadnionej zwłoki. Sąd ma obowiązek czuwania nad sprawnością postępowania ale nie jest to równoznaczne z obowiązkiem przestrzegania terminów lub innych instytucji procesowych odnoszących się do stron. Ponadto, w rozpoznawanej sprawie okoliczność, że Sąd Rejonowy przesłał pismo z dnia 27 września 2004 r. do Sądu Okręgowego dopiero w dniu 4 listopada 2004 r. pozostawała bez wpływu na skuteczność doręczenia pełnomocnikowi pozwanego w dniu 4 października 2004 r. zawiadomienia o rozprawie apelacyjnej. Skarżący w kasacji nie wykazał, że w normalnym toku czynności Sądu Rejonowego można było wymagać, aby pismo z dnia 27 września 2004 r. podlegało wysłaniu w takim czasie, iż gwarantowało to dotarcie pisma do Sądu Okręgowego przed dniem 4 października 2004 r. Przeciwnie – zważywszy na konieczność przedłożenia pisma Przewodniczącemu Wydziału oraz podjęcia właściwych czynności biurowych, na co przeciętnie trzeba przyjąć przynajmniej 3 dni, należy uznać, iż nawet wysłanie w/w pisma niezwłocznie nie gwarantowało dotarcia pisma do Sądu Okręgowego do dnia 4 października 2004 r. Natomiast każde późniejsze zawiadomienie Sądu Okręgowego o wypowiedzeniu pełnomocnictwa było bez znaczenia dla oceny, że w dniu 4 października 2004 r. (tj. w dniu odebrania przez córkę pozwanego zawiadomienia o terminie rozprawy apelacyjnej) zostało wobec Sądu Okręgowego skutecznie doręczone pełnomocnikowi pozwanego zawiadomienie o rozprawie wyznaczonej na dzień 29 października 2004 r. i brak było podstaw do ponownego zawiadomienia samego pozwanego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2002 r. I PZ 58/02 – OSNP 2004, nr 10, poz. 173).

Z przedstawionych względów kasacja została oddalona – art. 393¹² k.p.c. w brzmieniu sprzed zmian wprowadzonych ustawą z dnia 22 grudnia 2004 o zmianie k.p.c. ...(-) (Dz. U. z 2005, Nr 13, poz. 98).

O kosztach orzeczono na podstawie § 19 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie ... (-) (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).

